

bij de feesten die de hoogtepunten van het Rederijkersleven vormden. De Rederijkers hadden een naam, een patroon, een zinspreuk en een blazoen of wapenbord. Op dat blazoen was, hetzij de patroon, hetzij een voorstelling die met de naam verband hield, uitgebeeld. Op het blazoen kwam de gevoerde zinspreuk als onderschrift voor.

Het blazoen komt overeen met het gildebord van de ambachtsgilden. Het was het wapen van de Rederijkerskamers, soms ontvangen van een hoofdkamer ter gelegenheid van een feest waarbij zo'n nieuwe kamer officieel erkend werd. De kamers hadden een sterk godsdienstige inslag. Blazoenen van andere kamers werden verkregen door het houden van feesten. Wanneer een kamer een feest hield, d.w.z. een wedstrijd waartoe andere kamers werden uitgenodigd (het houden van landjuwelen) was het de gewoonte dat de deelnemende kamers hun blazoen, voor die gelegenheid vervaardigd, meebrachten en aan de uitnodigende kamer aanboden. De Noordwijkse kamer nam ruim twintig maal deel aan wedstrijd-

naam is afgeleid van het Hooglied van Salomo 2,2:

'Ja, als een lelie onder de doornen, zo is mijn vriendin onder de meisjes'.

De reden waarom de Noordwijkse Rederijkerskamer later meer aandacht heeft gekregen dan andere kamers, zal mede hebben gelegen in het feit dat zich in de Sint Joris-Doelen aan de Offemweg nog zes blazoenen van Rederijkerskamers bevinden: drie van de Noordwijkse 'Leliken's (gedateerd 1550, 1642 en 1645), één van de Leidse kamer 'De Witter Acoleyen', één van de Vlaamse kamer uit Haarlem: 'De Witte Angieren' en één van de Rijnsburgse kamer: 'De Roode Angieren'. De Rederijkers hadden sinds 1635 hun vergaderlokaal in de dorpswaag in het Heilige Geesthuis aan de Voorstraat, waar tussen 1885 en 1887 het Raadhuis werd gebouwd.

In 1834 werden de blazoenen naar de Sint Joris Doelen overgebracht en zijn, nadat ze in de

Twee van de in totaal zes blazoenen die bewaard worden in de Doelenzaal aan de Offemweg. De afbeelding wordt omgeven door een eiken frame met Korintische zuilen. De bovenkant is afgesloten door een sediment in segmentale vorm. Omdat de naam van de Noordwijkse Rederijkerskamer, 'De Leliken onder den Doornen', ingevolge de afleiding van het Hooglied van Salomo 2:2, als een verwijzing naar de Heilige Maagd wordt gezien, werd deze besnijdenis als één van de belangrijkste gebeurtenissen in het leven van Maria beschouwd en door de blazoenschilder afgebeeld. Het groot afgebeeld blazoen dateert uit 1550. De naam van de schilder is onbekend, maar deze moet afkomstig zijn uit de Leidse of Haarlemse School.

Dit blazoen dateert uit 1642. Jozef en Maria brengen hun kind naar de mokel (besnijder), die te herkennen is aan zijn lange scherpe nagels, die een kenmerk voor zijn ambt zijn. De schildering op dit blazoen is van de hand van Nicolaas Isaaczn. Van Swanenburg (Foto's uit het archief van de Sint Joris Doelen).

loop der tijd vrijwel onherkenbaar waren geworden, in 1868 door schilder P. van der Meer uit de Wilhelminastraat, hoek Voorstraat gerestaureerd en omstreeks 1910 en aan het eind van de jaren '50 schoongemaakt. In Nederland waren in totaal meer dan 200 Rederijkerskamers. De bekendste kamer in Amsterdam was: 'De Eglentier'. In de 19e eeuw kregen de overgebleven Rederijkerskamers De vorm van liefhebberijgezelschappen. Alleen inwoners van Noordwijk en Noordwijkerhout konden door de tijden heen lid van het Noordwijkse Gilde zijn. Met het stichten van de Rederijkerskamer was Noordwijk voor een plattelandsgemeente erg vooruitstrevend. De leden van de Noordwijkse Rederijkerskamer noemden zich, naar hun zinspreuk: 'Lieliebroeders'. Op dit moment wordt er een boekwerkje over de Noordwijkse Sint Joris Doelen en de Rederijkerskamer gedrukt. Dat boekje is van de hand van het Gildelid, de heer D. Kleyn uit de Douzstraat. Vanaf mei a.s. is dat boekje met de titel 'Het Gilde, levend monument' in de boekhandel te koop.

1868

De Broederschap St Joris te Noordvliet
aan D. van der Meer Debet
Schiedam

19-11-1868

(W)

Mei de doelenpaal gegroend 1.95 Dts wit 1 56
2.95 Dts grondverf 2.36 Jan 18 zelf 14 5 03 1/2

Veelkleuring doorbovergeschildert 1.00 Blauw 1 00
80 G wit 120 bestged groen 1.00 Zwart 60 3 60
1.85 Dts bestgroen 120 de sonc 4 32
Zelf 18 Jan 18 nuur 3 50
wandverf groeningeleverd 15

De Schilderijen Schoonem: delysten
Lijngeschildert zelf 8 nuur aangoudert
goudbrons 80 aan omber terpent enre 2 55
Spanielen vernist met beste Mas
tic gebr: 8 onc zelf 4 nuur 3 80
getuurd 20 G Zwart 20

40 00
15 71 1/2
4 28 1/2

Wd Decem 1868 Sommas
Dvd Meer 25 21 1/2

1868 De Broederschap St Joris te Noordwijk
aan P. van der Meer, Debet
Schilder

Mei de doelenpaal geground 1,95 pond(?)wit	f. 1,56
2,95 pond(?) grondverf f. 2,36 Jan 10 Delft 14 ½	5,03 ½
Veelkleurig dezelve overgeschildert F 1,00 [b]blauw	1,00
80 ct wit 120 bestgeel grond f1.00 zwart 60	3,60
1,85 pond(?) bestgroen F120 de 5 ...(?)	4,32
Zelf 18 Jan 16 uur	3,50
aan de vogel groen geleverd	0,15
De schilderijen schoongem: de lijsten bijgeschildert zelf 8,1 uur aan goudverf 15ct goudbrons 80 aan omber terpent enz	2,55
De panéelen vernist met beste Mas tic gebr. 8 ons zelf 4 uur	3,80
geleverd 20 ct zwart	20
Voldaan 1868 Somma	f. 25,71 ½
P vd Meer	

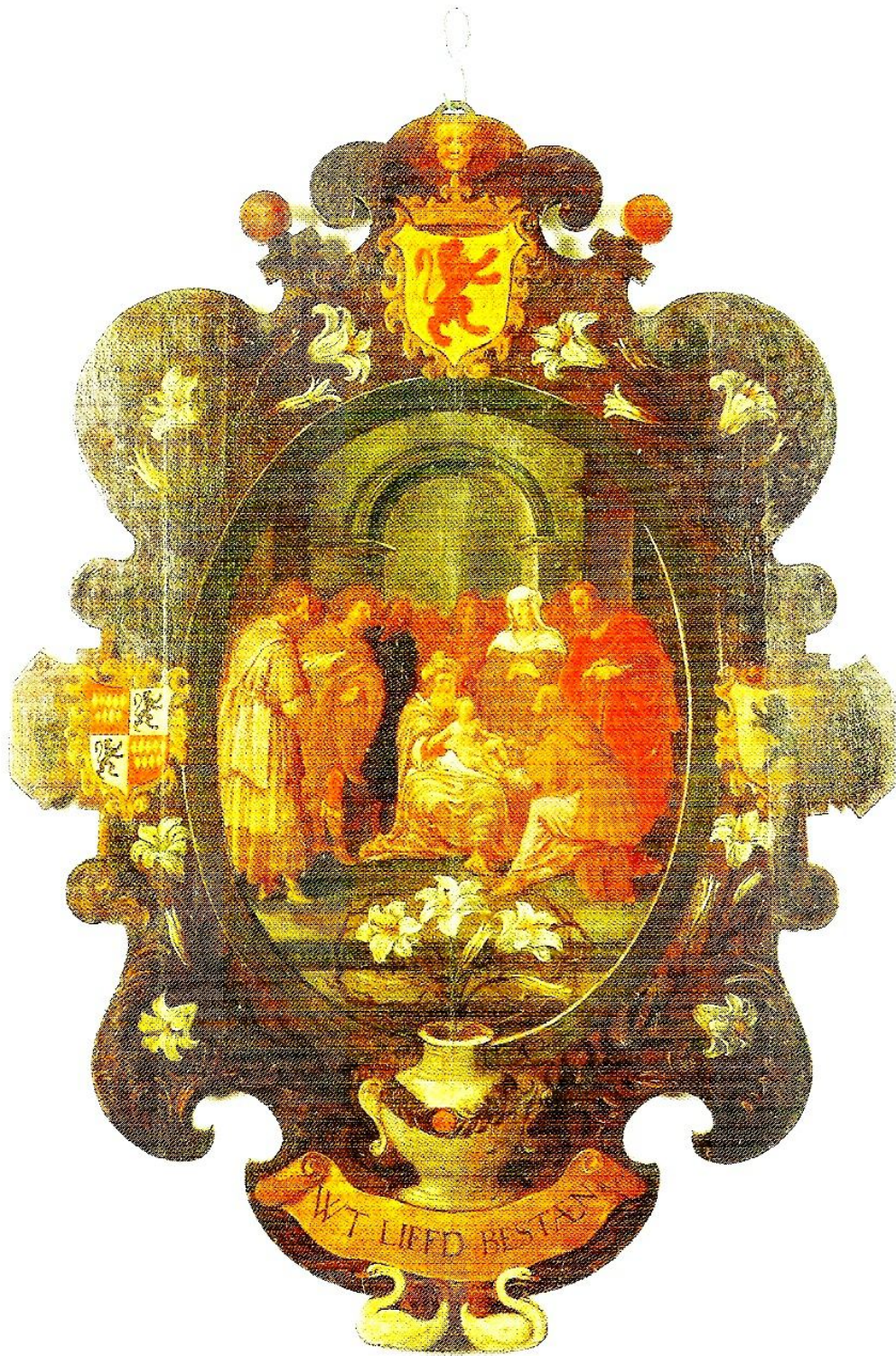
Het gaat hier dus over de doelenpaal met in de top de vogel die er afgeschoten moest worden (tegenwoordig nog bij gildes in Brabant en Limburg), en over de restauratie van de blazoenborden.

*omber - kalkhoudend oker, donkerbruine verfstof
mastiek – hars van de mastiekboom*

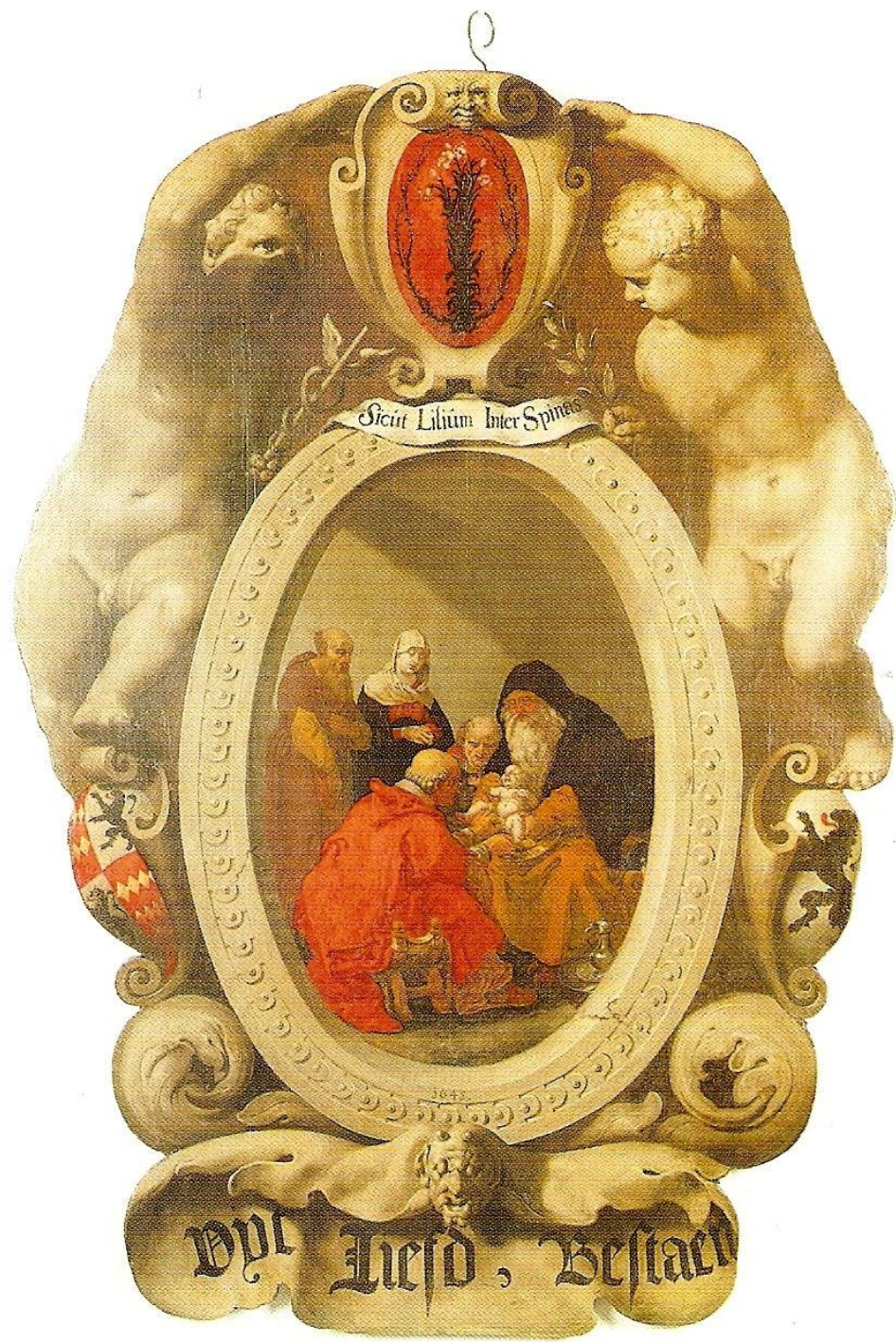
met dank aan Leo C. van der Meer Gzn uit Noordwijk

II. Blazoenbord van de Noordwijkse rederijkerskamer 'Tely onder de Doornen' met het devies 'Uyt Liefde' Bestaen', 1550

III. Blazoensbord van de Noordwijkse rederijderskamer 'Lely onder de Doornen' met het devies 'Uyt Liefd' Bestaen', 1642

IV. Blazoensbord van de Noordwijkse rederijderskamer 'Lely onder de Doornen' met het devies 'Uyt Liefd' Bestaen', 1645

V. Blazoebord van de Leidse rederijderskamer 'De Witte Akelyen'
met het devies 'Liefd es 't Fondament', 1638

VI. Blazoembord van de Vlaamse rederijderskamer 'De Witte Angieren' te Haarlem met als devies 'In Liefde getrouw', 1638

VII. Blazoensbord van de Rijnsburgse rederijderskamer 'De Roode Angieren'
met als devies 't Woort is crachtich', 1638